

31.1.2025

1237/01.12.02.08/2024

Oikeusministeriö

**Suojelupoliisin lausunto terroristisia rikoksia koskevan rangaistussääntelyn uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä (2024:40)**

Oikeusministeriö on valmistellut mietinnön terrorismirikoslainsäädännön uudistamiseksi ja Suojelupoliisi on osallistunut mietintöä valmistelevaan työryhmään. Työryhmämietinnön mukaan lainsäädäntöä uudistettaisiin niin, että rangaistussäännökset muodostavat rikosten tunnusmerkistöjä ja rikosten välisiä suhteita koskien mahdollisimman selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Lainsäädäntömuutoksilla edistettäisiin rangaistussäännösten riittävää kattavuutta.

Mietinnön mukaan rikoslain uuden 34 a luvun rikokset tulisivat laajasti rangaistaviksi niin, että ne kattavat sekä oman että toisten henkilöiden tulevan terrorismirikoksen tekemisen edistämisen eikä edistettävien rikosten tarvitsisi olla yksilöitävissä rikosnimikkeen tarkkuudella. Suojelupoliisi pitää näitä tavoitteita ja muutosehdotuksia kannatettavina ja tarkoituksenmukaisina terrorismintorjunnan kannalta.

Mietinnössä ehdotetaan sääntelyä muutettavaksi myös siten, että rikoslain 34 a luvun 7 §:n mukaisesta valtakunnansyyttäjän syytemääräyksestä luovuttaisiin. Suojelupoliisi pitää myös tätä ehdotusta tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana. Käytännön kokemus on vuosien saatossa osoittanut sen, että terrorististen rikosten esitutkinta tai syyttäminen ei edellytä erityisiä järjestelyjä vaan ne tulisi järjestää samalla tavoin kuin muidenkin rikosten esitutkinta ja syyttäminen.

Suojelupoliisi toteaa, että terroristiryhmän johtamista koskevan rangaistussäännöksen osalta olisi tullut harkita myös sitä vaihtoehtoa, että terroristiryhmän johtaminen olisi itsessään rangaistavaa ilman, että edellytettäisiin, että ryhmässä on tehty terrorismirikos tai terrorismirikoksen valmistelu. Mietinnössä todetaan (s.105 ja 287), että ”rikoslain 34 a luvun 3 §:ssä omaksuttu lainsäädäntöratkaisu, jonka mukaan terroristiryhmän johtaja tuomitaan yhteiseen vankeusrangaistukseen terroristiryhmän johtamisesta sekä tekemästään tai hänen johdollaan terroristiryhmän toiminnassa tehdystä rikoksesta, ei tarkoita sitä, että johtaja jää johtamisteosta rankaisematta, jos hän ei tee kysymyksessä olevaa rikosta tai jos sitä ei tehdä ryhmän toiminnassa. Sellaisessa tilanteessa terroristiryhmän johtaja voi syyllistyä muuhun luvussa rangaistavaksi säädettyyn tekoon.” Käytännössä henkilö jää siis tällöin kuitenkin tuomitsematta nimenomaisesti terroristiryhmän

johtamisrikoksesta. Ehdotettu sääntelyratkaisu, jossa edellytetään, että ryhmässä on tehty terrorismirikos tai sen valmistelu, näyttäisi olevan joka tapauksessa kansallinen ratkaisu ja kansainvälisten velvoitteiden näkökulmasta terroristiryhmän johtaminen olisi voitu säätää rangaistavaksi myös itsenäisenä rikoksena.

Mietinnössä ehdotetaan myös eräiden terrorististen rikosten rangaistusasteikkoja muutettavaksi niin, että asteikot mahdollistavat nykyistä ankarampien rangaistusten tuomitsemisen. Suojelupoliisi toteaa, että suomalaisen rangaistuskäytännön mukaisesti rangaistukset tuomitaan yleensä ennemminkin niiden rangaistusasteikon vähimmäisrangaistuksen kuin enimmäisrangaistuksen mukaisesti. Tästä syystä, kun tavoitteena olisi tuomita terroristisista rikoksista ankarampia rangaistuksia, tulisi nostaa nimenomaan niiden vähimmäisrangaistuksia. Suojelupoliisi pitää tästä syystä oikeasuuntaisena erityisesti ehdotettuja sakkorangaistuksista luopumisia terrorismirikoksen valmistelun ja terroristisen kouluttautumisen osalta. Suojelupoliisi toteaa yleisesti rangaistusasteikoista, että niiden säätämisen yhteydessä tulisi ottaa paremmin huomioon terrorismin tosiasiallinen luonne sekä se, mitä yhteiskunnan erittäin tärkeitä suojeluintressejä vastaan toiminta kohdistuu. Terrorististen rikosten eli rikoslain 34 a luvun kaikkien rangaistusten pituus tulisi siten määrittää itsenäisesti eikä suhteessa niin sanottuihin perusrikoksiin, joihin luvussa on viitattu. Tällöin terrorististen rikosten rangaistusasteikkoja verrattaisiin toisiinsa eikä suhteessa muita hyvin erilaisia suojeluintressejä koskeviin rikoksiin.

Mietinnössä ehdotetaan lisäksi sitä, että rangaistavaksi tulisi myös se, että henkilö tehdäkseen rikoslain uudessa 34 a luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu. Suojelupoliisi pitää tätä laajennusta kannatettavana.

Poliisilain 5 luvun salaisiin tiedonhankintakeinoihin ehdotetut muutokset ovat ikään kannatettavia.

Suojelupoliisi katsoo, että mietinnössä ehdotettu sääntely selkeyttää työryhmän tavoitteen mukaisesti nykytilaa ja todennäköisesti myös mahdollistaa niiden laajemman soveltamisen. Rikoslain 34 a lukua on vuosien saatossa muutettu useaan otteeseen ja Suojelupoliisi pitääkin erityisen tärkeänä soveltamisen kannalta sitä, että sääntelylle saadaan ehdotuksen myötä yhtenäiset esityöt.

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Suojelupoliisin ylitarkastaja

Heli Heikkola

Asiakirja (ID 62046) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin  
asiankäsittelyjärjestelmässä 31.1.2025 12.01.08. Allekirjoituksen  
oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.